



„Paukščių apsaugos priemonių įdiegimas Lietuvos aukštos įtampos elektros energijos perdavimo tinkluose“ Nr. LIFE13 BIO/LT/001303

www.birds-electrogrid.lt

**D2 VEIKLA – EX-ANTE IR EX-POST PROJEKTO APSAUGOS VEIKLŲ
VEIKSMINGUMO STEBĖSENA**

Parengė: Ornitologas Marius Karlonas

2016-07-14, Vilnius

D2 VEIKLOS TIKSLAI

- Įvertinti **paukščių mirtingumą** ir jo pokyčius prieš ir po praktinių apsaugos priemonių įgyvendinimo pasirinktuose aukštos įtampos elektros perdavimo linijų ruožuose, kur buvo įgyvendintos veiklos C.1–C.3.
- Atskirai bus **stebimas baltųjų gandrų mirtingumas** nuo aukštos įtampos laidų.
- Įvertinti **perinčių pelėsakalių sėkmingumą** inkiluose, kurie iškelti įgyvendinant C4 veiklą.

D2 VEIKLOS MONITORINGO METODIKA

- **EX-ANTE.** Renkami duomenys apie negyvus ar nuo aukštos įtampos laidų nukentėjusius paukščius įtraukiant LOD darbuotojus, savanorius, mokyklas ir kitas bendruomenes.

Nr.	Data	Paukščio rūšis	Projekto veiklos vieta	Koordinatės	Rajonas	Elektros perdavimo linija	Pastabos (matomi kūno pažeidimai, amžius)
1.	2009	Gulbė nebylė (<i>Cygnus olor</i>)	Kaunas	54.894313, 23.888965 (WGS)	Kauno m. sav.	---	Negyvas paukštis stebėtas nešamas srovės
2.	2010	Žuvininas (<i>Pandion haliaetus</i>)	Išlaužo ž.ū.t.	54.709555, 23.907269 (WGS)	Prienų raj.	Kauno HE - K.Rūda	Negyvas paukštis prie aukštos įtampos elektros linijos

- **AB LITGRID** taip pat kaupė duomenis apie įvykusius elektros atsijungimus, kurių priežastis buvo paukščiai.

D2 VEIKLOS MONITORINGO METODIKA

- **EX-POST.** Duomenys renkami įtraukiant tuos pačius asmenis, kaip ir EX-ANTE metu, tačiau orientuojamasi tik į teritorijas, kuriose buvo įdiegtos apsaugos priemonės.
- Darbuotojai negyvų paukščių ieškojo pagal iš anksto numatytą **metodiką**.
- **AB LITGRID** tęsė atsijungimų registraciją, kurių priežastis buvo paukščių poveikis.

Igliauka-Kapsai	2015-07-18 23:00	AKI+	Nenustatytos priežastys	OL Alytus-Igliauka-Kapsai sėkmingas AKI. Atlikta apžiūra tarp atramų Nr.139-173 7,67 km., atsijungimo priežasties nerasta.
Jonava-Ukmergė I	2015-08-18 22:54	AKI+	Paukščių poveikis	110kV OL Jonava-Ukmergė 1 sėkmingas AKI. Atlikus apžiūrą rasta atramoje Nr.62 apteršta paukščių ir perdengta "B" fazės (viršutinė) izoliatorių pakaba. Atstumas nuo Jonavos TP 12,049 km., nuo Ukmergės TP 21,386 km.
Jonava-Ukmergė II	2015-08-02 22:49	AKI+	Paukščių poveikis	110 kV OL Jonava-Ukmergė 2 AKI sėkmingas. Atlikus apžiūrą rasta atramoje Nr.80 perdengta "B" fazės (viršutinė) apeinama izoliatorių pakaba, traversos apterštos paukščių.
Kaišiadorys-Žasliai	2015-06-14 02:50	AKI+	Nenustatytos priežastys	TP Žasliai L-Kruonio HAE sėkmingas AKI. OL radialiniame režime atr. Nr. 21 nuimtos jungtys. Veikė Ž11, AKI t.j. fazė "B" Atlikus visos OL apžiūrą gedimo priežastis nenustatyta.
Kapsai-Kazlų Rūda	2015-06-05 04:31	AKI+	Nenustatytos priežastys	110 kV OL Kapsai - Kazlų Rūda sėkmingas AKI. Atlikus apžiūrą, atr. Nr. 80 rasta pažeista el. lanko "A" fazės izoliatorių pakaba.
	2015-07-05 04:34	AKI+	Nenustatytos priežastys	TP Kapsai L-Kazlų Rūda ir TP Kazlų Rūda TL-100 sėkmingi AKI. Fazė "C", atstumas 16,87km nuo Kapsų TP Atlikus apžiūrą atramoje Nr.69 rasta elektros lanko dengta vidurinė fazės izoliatorių pakaba.

EX-ANTE VEIKLOS REZULTATAI (be AB LITGRID duomenų)

- Duomenys apie žuvusius paukščius iki 2014 m. buvo renkami Kaune, ir iki 2015 m. kitose projekto teritorijose.
- **EX-ANTE** veiklos metu buvo užfiksuota **16** paukščių susidūrimų su elektros laidais atvejų, tačiau tik **7** iš jų apėmė projekto teritoriją.
- Iš 7 individų **5** žuvo, o **2** buvo sunkiai sužeisti tačiau išgydyti.



- Paukščių rūšys susidūrusios su laidais:

- ***Gulbės nebylės – 6***
- ***Gulbės giesmininkės – 4***
- ***Mažosios gulbės – 2***
- ***Jūrinis erelis – 2***
- ***Žuvininkas – 1***
- ***Urvinė anti – 1***

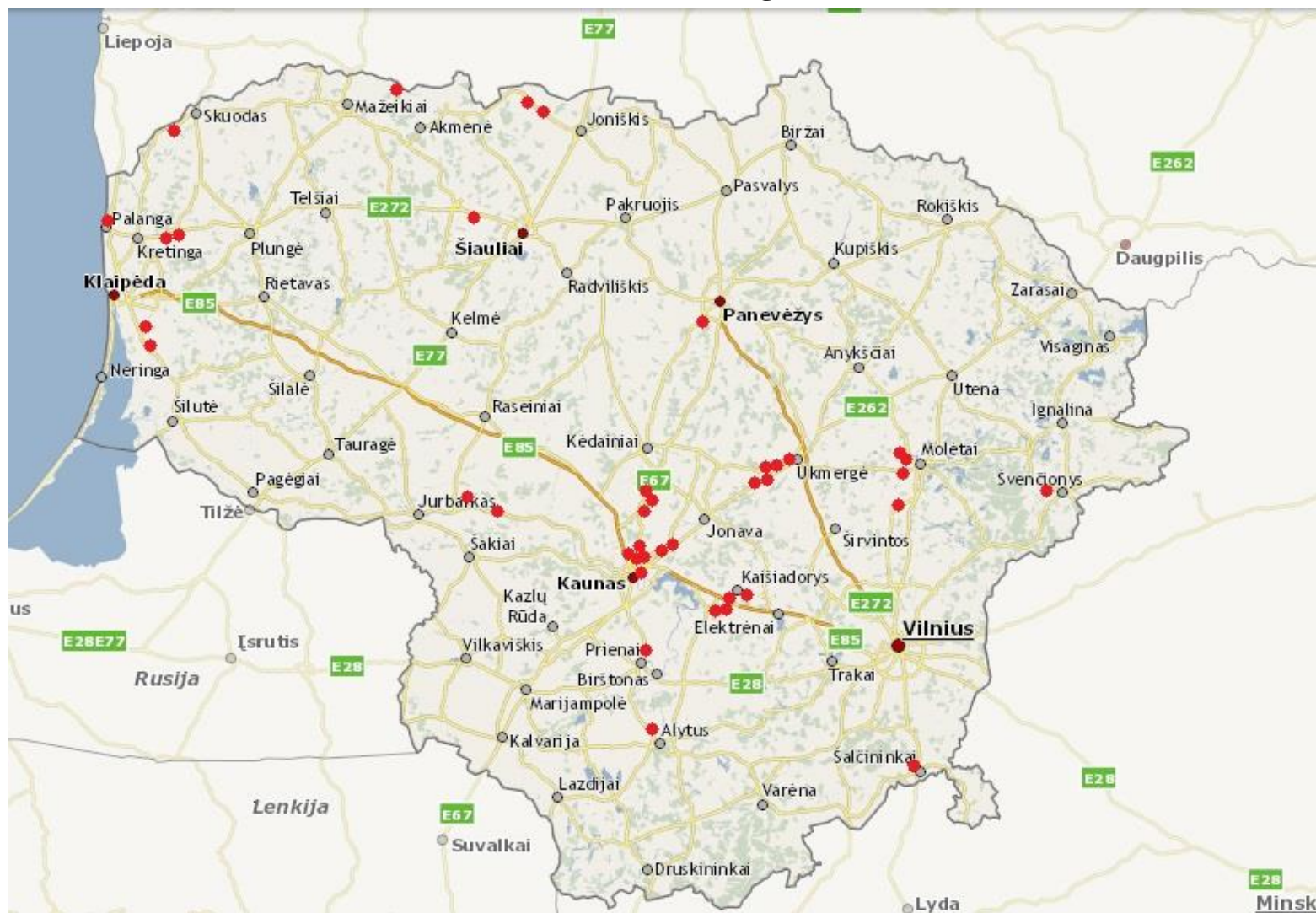


EX-ANTE - REZULTATAI IŠ AB LITGRID PATEIKTŲ DUOMENŲ

- **2014m. AB LITGRID** darbuotojai fiksavo **79** atsijungimus, kuriuos patikrinę nustatė, jog **41** buvo sukeltas dėl paukščių poveikio.
- Atvejai, kai tiksli atsijungimų priežastis nenustatyta yra taip pat **svarbūs**, kadangi tikėtina, jog tai galėjo įvykti taip pat dėl paukščių poveikio, tačiau **įrodymų nelikę**.



VIETOS AUKŠTOS ĮTAMPOS LINIJOSE, KUR BUVO FIKSUOTI ATSIJUNGIMAI DĖL PAUKŠČIŲ POVEIKIO 2014 M.



EX-POST VEIKLOS METU 2014-2016 M. SURINKTI DUOMENYS

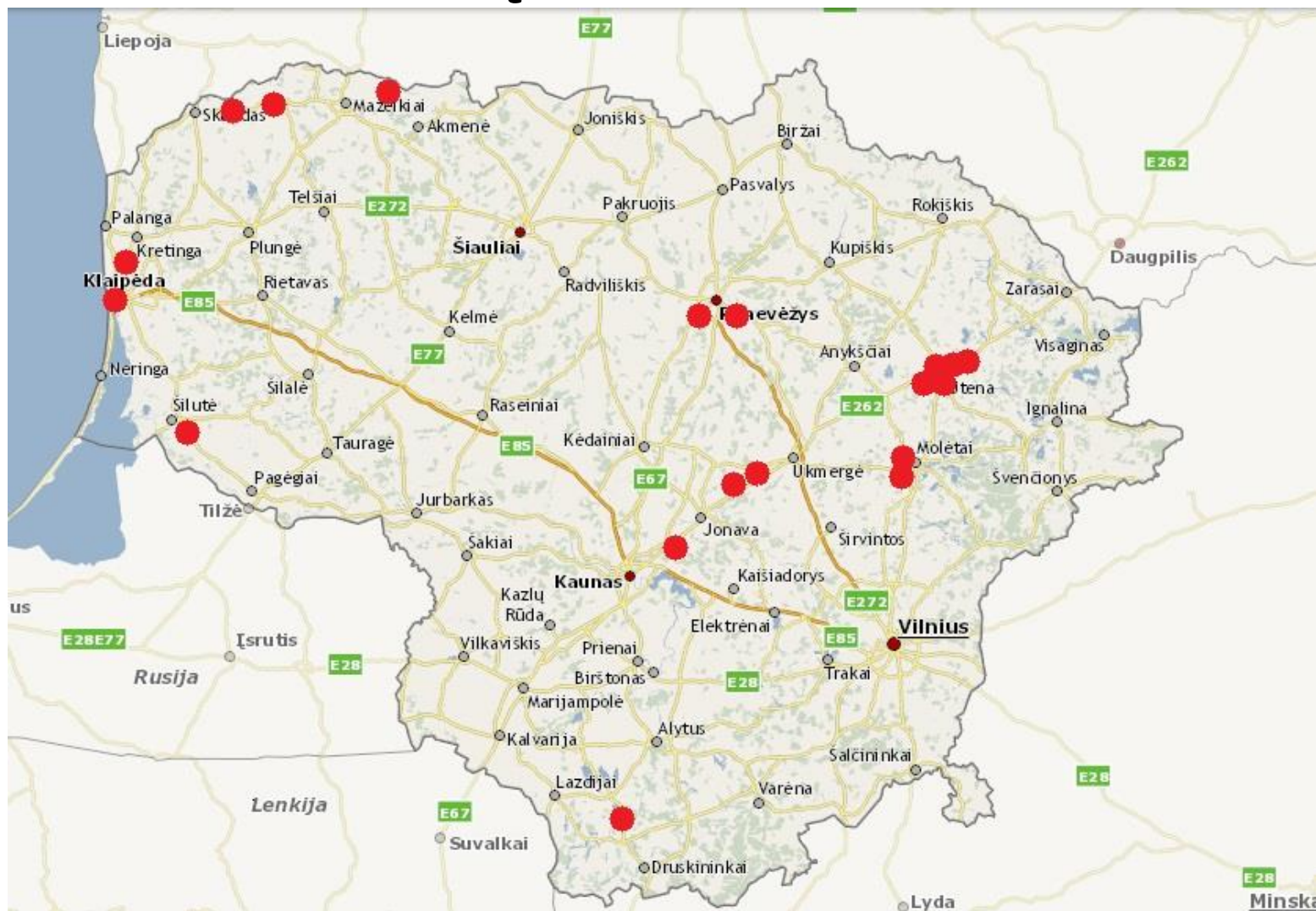
- EX-POST veiklos metu buvo užfiksuota **68** žuvę ir sužeisti paukščiai.
- Visi 68 atvejai fiksuoti **Kauno** mieste.
- Visi 68 paukščiai – **gulbės nebylės**.



EX-POST – AB LITGRID SURINKTI DUOMENYS 2015 M.

- **2015 m.** AB LITGRID darbuotojai fiksavo **62** elektros tiekimo sutrikimus, kuriuos patikrinę nustatė, jog **19-os** atsijungimų priežastis buvo paukščiai
- Iš 19-os nustatytų paukščių įtakos atvejų, **tik 2** buvo linijose, kuriose jau įdiegtos apsaugos priemonės.





AČIŲ UŽ DĖMESĮ

